

AFETLERE KARŞI TOPLUMSAL DAYANIKLILIK VE YEREL KAPASİTENİN GELİŞTİRİLMESİNDE GÖNÜLLÜLÜĞÜN ROLÜ

Hüseyin KARADAYI*

ÖZET

Mahalle Afet Gönüllüsünün Tarihçesi

“Mahalle Afet Gönüllüleri” projesi 17 Ağustos 1999 Depremi sonrası 2001 yılında Kocaeli’de İsviçre Büyükelçiliği, Kocaeli Valiliği ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanlığı iş birliği ile başladı.

Projenin referans aldığı yaklaşım afetlerde ilk anlarda kamunun müdahale edemediği süreçte yani ilk 72 saat içinde mahallelinin müdahale etmesidir. Buradan hareketle mademki mahalleli ilk müdahaleyi yapıyor afet Gönüllülüğünün mahallede olması gerektiği anlayışı üzerinden “Mahalle Afet Gönüllülüğü” proje olarak ortaya çıktı.

17 Ağustos 1999 depreminin ülkemizde afetlere yaklaşım açısından milat kabul edilmesi ile Afet sisteminde de köklü değişiklikler ile “Afet Gönüllülüğü” giderek yaygınlaştı. Kocaeli’de başlayan MAG projesi 2001-2019 yılları arasında Yalova, İstanbul, İzmir ve Bursa, Tekirdağ, Çanakkale, Muğla, Zonguldak, Karabük ve Bolu illeri de eklenerek 10 bin civarında Gönüllüsü ile afetler için önemli bir yerel kapasite olmuştur.

* Mahalle Afet Gönüllüleri (MAG)

Neden Afet Gönüllüsü

17 Ağustos 99 Depremi ile birlikte çok sık konuşulan afet öncesi, afet anı ve afet sonrası anlayışı tüm dünyada uygulanan “Bütünleşik Afet Yönetimi” uygulanmaya başlaması ile ülkemizde Afet yönetiminde köklü değişikliklere yol açtı.

99 Depremi öncesi Sivil Savunma Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan Sivil Savunma Gönüllüleri ile afetlere müdahalede kapasite oluşturulması düşünülmüyordu. Ancak 17 Ağustos Depreminde görüldü ki bu ve bunun gibi sistemler varlıklarını kâğıt üzerinde sürdürmüşler. Toplumun kendiliğindenci bir şekilde organize olarak afet bölgelerinde gerek müdahale gerekse iyileştirme süreçlerinde aktif olarak yardıma koşması aslında işin doğasında olan bir gönüllülüğü işaret ediyordu.

Afetlerle baş edebilen, dayanıklı ve dirençli bir toplum oluşturmak için tüm tehlikeleri dikkate alan, afet yönetiminin önleme, zarar azaltma, hazırlık, müdahale ve iyileştirme aşamalarında yapılması gereken çalışmalar ve alınması gereken önlemleri, toplumun tüm güç ve kaynaklarını kullanarak gerçekleştirebilen bir yönetim süreci; entegre afet yönetimi olarak belirtilen bütünleşik afet yönetimi anlayışından hareket ile afetlere hazırlığın en önemli unsuru afet öncesi hazırlık yani risk yönetimini sadece kamunun değil ahallelinin de kendi yaşam alanlarında yapıyor olması gerekiyordu. Afetlere nasıl hazır olabiliriz konusunda sorulara cevap verebilen mahalleliler olmalıydı.

Eğitim alan bu gönüllüler bu sorulara cevap verebilmesinin yanında aynı zamanda bir organizasyon yapısında olması gerekiyordu. Mahallede birbirleri ile komşu olan bakkalda kahvede pazarda karşılaşan bu insanların sorumluluk ilişkisi içinde en azından ayda bir bir araya gelerek mahallesinin afet hazırlıkları, bilgi ve becerilerini gözden geçirmeleri,

ekipmanlarının bakımlarını yapmaları gerekmektedir. Bu faaliyet onları bir arada tutan bir ekip olma özelliğini taşımaktadır.

Mag'ın Toplum Üzerinde Ve Afet Sisteminde Rolü

Mag Mahalle yapısı içinden çıkması özelliğinden dolayı organizasyon yapısı ile birlikte “Bilgi, Beceri ve Ekipman” donanımı ile mahalleli de afet kültürünün yaygınlaştırılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Komşularına Okulundaki öğrencilerine güvenli yaşam kültürünün aktarılması ile birlikte afet sonrası kriz yönetimini hızla oluşturabilen bir organizasyon yapısına sahiptir.

Bu sayede Afet öncesi hazırlık ile birlikte afet sonrası evrelerin sorunlarının azalarak atlatılmasında önemli bir rol üstlenebilir.

Toplumda bilginin yaygınlaşmasının yanı sıra Afet sonrası oluşan kaosu oluşmasını engelleyerek profesyonel ekiplere doğru bilgileri aktararak müdahalenin hızlanmasında önemli bir aktör olacaktır.

Sürdürülebilirlik

Tüm projelerde olduğu gibi Afet Projelerinde de sürdürülebilirlik önemlidir. İnsan faktörünün olduğu yerde insanla başlayan çalışma onun ilgisi ya da ilgisizliği ile var ya da yok olabilmektedir. Bu nedenle Afet Gönüllülüğü bir arkadaş grubu olmaktan öte afet sisteminin önemli bir unsuru olmak zorundadır. Belirli dönemlerde kendini yenileyen faaliyetini sürekli kılan bir yapı olabilmesi için kamu toplum ortaklığı ile sürdürülebilir yapılar olmak zorundadır

SOCIAL RESISTANCE AGAINST DISASTERS AND THE ROLE OF VOLUNTEERISM IN DEVELOPING LOCAL CAPACITY

Hüseyin KARADAYI*

ABSTRACT

Along with the 17 August 99 Earthquake, the pre-disaster, moment of disaster and post-disaster understanding, which is widely spoken, has led to radical changes in the disaster management in our country with the implementation of "Integrated Disaster Management", which is applied all over the world.

Before the 99 Earthquake, it was planned to build capacity in disaster response with the Civil Defense Volunteers under the General Directorate of Civil Defense. However, it was seen in the August 17th Earthquake that this and similar systems continued their existence on paper. The fact that the society was organized in a spontaneous way and actively rushed to help both in response and recovery processes in disaster areas was actually a sign of volunteerism inherent in the work.

A management process that can cope with disasters, takes into account all dangers in order to create a resilient and resilient society, and can carry out the work and measures to be taken in the stages of prevention, mitigation, preparation, response and

* Neighborhood Disaster Volunteers (MAG)

improvement of disaster management by using all the power and resources of the society; Based on the understanding of integrated disaster management, which is defined as integrated disaster management, the most important element of disaster preparedness, pre-disaster preparedness, ie risk management, should be carried out not only by the public but also by the inhabitants in their own living spaces. There should have been locals who could answer questions about how we can be prepared for disasters.

These trained volunteers should not only be able to answer these questions but also have to have an organizational structure. These people, who meet each other in the neighboring grocery store, coffee shop and the market, should come together at least once a month in a responsible relationship and review their neighborhood's disaster preparations, knowledge and skills, and maintain their equipment. This activity is a team that keeps them together. Social Damage Vulnerability Survey in Disasters Across the Province of Istanbul

MARMARA
ÜNİVERSİTESİ